

החברותא

החברותא בשאנן פנימי לחברים גליון מס 414 בסי' ערש"ק פר' כי-תצא ט' אלול תשע"א

פצצות יקרים

כי תצא למלחמה על אויבך (כא, י) הכתוב מדבר על המאבק התמידי הנטוש בין האדם ובין אויבו הנצחי - היצה"ר, הרי אמרו חכמינו יצרו של אדם מתגבר עליו בכל יום ואלמלא הקב"ה עוזרו אינו יכול לו (קדושין ל) משמע איפוא שבדרך המבע קשה מאד לכבוש את היצה"ר על כן אמרה תורה אתה תצא למלחמה והקב"ה יעזרהו כמש"כ בהמשך ונתנו ה' אלקיך בידך - שכן הבא ליטהר מסייעין אותו. (תורת משה)

כי תצא למלחמה על אויבך (כא, י) כי תצא לשון יחיד ע"י אחדות לבבות שיש לכם שתצאו באופן אחד אייחס אתכם לאחדים ואני אעשה המוטל עלי וזהו ונתנו ה' אלקיך בידך כי יעשה מדה כנגד מדה אתם, עם היותכם רבים נעשים כאיש אחד, כן עם היותם אויבך שהם רבים יתנם בידך כאיש אחד, וזהו שאמר אויבך - לשון רבים ונתנו - לשון יחיד.

כי תצא למלחמה על אויבך ונתנו ה' אלקיך בידך ושבת שבי' (כא, י) כשאמר ושבת גמר אומר שבי'. רמז שהגם שתהיה אתה בגדר שבי' לפי ערך המשתער ללוחם ונלחם בכל זאת ונתנו ה' אלקיך בידך "מזה ענין תחינה כי ה' הוא הנותן לפניך ולא כוחך ועוצם ירך עושה חיל. (אור"ח הק')

ובכתה את אחיה ואת אמה ירח ימים (כא, יג) ירח ימים זה שיעור המספיק לשב (שלשים יום) או ירמזו לחודש המיוחד לתשובה שהוא חודש אלול.

לא תלין נבלתו על העץ וכו' (כא, כג) בא לצוות להמון עם שלא יהרהרו אחר החכם על דרך אמרם אם ראתי ת"ח שעבר עבירה ביום אל תהרהר אחריו כלילה כי בודאי עשה תשובה. והוא אומר לא תלין נבלתו כי החטא יקרא ג"כ נבילה. לא תהרהר אחריו כלילה שהוא זמן לינה אחת על העץ שהוא הת"ח, כי קבור תקברנו לאותו החטא מעל העץ ביום ההוא עצמו. והמעם כי קללת אלקים שאם אינך עושה כן אתה מחלל שם שמים וכאלו אתה גונע בכבודו יתברך. (אור"ח הק')

הקם תקים עמו (כב, ד) כאשר האדם נוהג מנהג גמילות חסדים אין הוא פועל רק למען הוולת אלא תורם גם לזיכור נפשו ולעצוב אישיותו שלו, כפי שאמרו חז"ל יותר משבעל הבית עושה עם העני, העני עושה עם בעל הבית. וכך ניתן לדרוש את המלים הקם תקים עמו. כאשר אתה מסייע ביד חברך לקום ולהחליץ מצרה את נפשך אתה מקים עמו, מרומם אתה אותה ומחזיר בה רגשות נעלים. (נזר יוסף בשם שפת אמת)

כי יקרא קן צפור לפניך וכו' שלח תשלח את האם ואת הבנים תקח לך למען יימב לך והארכת ימים (כב, ו) המלה "שלח" מחבר אותנו לשלוח עבד עברי ולמשיח בן יוסף ולמשיח בן דוד שנאמר משלחי רגל השור והחמור ודרשו על יוסף ודוד - החבור מלמד אותנו ששילוח הקן מגלגלת רחמי שמים על עם ישראל מעורר לשלום בין אדם לחברו, שלום בין אדם למקום, ומעורר קיום הכתוב והשיב לב אבות על בנים בגאולה השלמה.

כי תבנה בית חדש ועשית מעקה לגגך - כי יפול הגופל ממנו (כב, ח) אם תחדש איזה בית בתורה כלומר תבנה מערכה חידושי תורה. עליך לזכור לעשות מעקה לגגך - לעשות מחיצה לגאותך, שלא יתנאה לבך ביותר שמה יפול הגופל ממנו ר"ל. (רמזי תורה)

והיה כי תבוא אל הארץ - וירשתה וישבת בה (כג, א) פרש"י מגיד שלא נתחייבו בכיכורים עד שכבשו את הארץ וחלקה. הביאור בזה שההודיה על הבאת ביכורים באה על שלימות המוב דיקא. וכל עוד נשאר יהודי אחד שעדיין אין לו חלק בארץ חסר בטוב ובהנאה של שאר ישראל ולא יכולה להיות אצלם הנאה ושמחה מושלמת. (ביאורים לפרש"י מאדמו"ר מלובלין)

תחת אשר לא עבדת את ה' אלקיך בשמחה ובטוב לבב (כח, מז) השמחה שישמח האדם בעשיית המצוה ובאהבת האל-שצוה בהן עבודה גדולה היא. השמחה בעבודת השי"ת הוא כמו שאמר דוד המלך ע"ה ונקלתי עוד מזאת והייתי שפל בעיני (שמואל ב, ה, כב) ואין הגדולה והכבוד אלא לשמוח לפני ה' שנאמר והמלך דוד מפז ומכרכר לפני ה' (שם טו)

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א



האשק שיחת הרא"ש ז"ע"א ז' ניסן תשל"ה ה'אלא ל'פס"ט"א.א.א.

ד

414 ב

וכולם צריכים לראות שהוא הממלא כל
עלמיו, לכן הוא נתן באדם מידה רעה כדי
שיראה ויבין שהוא לא יכול להתחזק נגדה.

בכדי שהאדם יוכל להתחזק שולח לו
הרבש"ע סיבה, כמו ששלח ליוסף הצדיק
דמות דיוקנו של אביו, הסיבה הזו מחלישה
את הכח הרע שהרבש"ע נתן בו כדי להראות
לו שהוא לא יכול מעצמו להתחזק, בזה הוא
מראה לו שהוא השליט. הנה לרגע הוא נותן
בו כח שמבטל את הטבע הרע שלו. באותו
רגע מתחילה הבחירה. קודם לכן הוא לא יכל
להתחזק, בכדי שיכיר את בוראו. כי ידיעת
הבורא תושג לאדם מזה שהוא אינו יכול
להתחזק. ולכן הקב"ה לא מעניש את האדם
על הפגם שפגם, כמו שאנו רואים אצל דוד
המלך כשאמר 'חטאתי' אמר לו נתן הנביא
"גם ה' העביר חטאתך לא תמות". כי הקב"ה
אינו מעניש את האדם על הפגם שפגם בו,
לא את הגנב בגניבתו, ולא את הרוצח
ברציחתו, וכל כיוצא בזה. האדם נענש על
הבחירה שלא בחר בטוב אחרי שבאה אליו
הסיבה. אחרי שהקב"ה שלח לאדם סיבה של
יראה שתחליש את הכח הרע, באותה נשימה
הוא נברא בריאה חדשה ללא המידה הרעה
שלו (כי בכל נשימה ונשימה אדם נברא
מחדש). הפחד הזה שנגרם לו ע"י הסיבה
הביא לכך שבאותה רגע נשתנתה כל
המציאות שלו, והטבע הרע שהוא נברא בו
אינו בוער בו עתה, באותו רגע הוא יכול
להתחזק, ועל זה שלא התחזק הוא נענש. כי
הוא הרי הרגיש בנפשו שאין בו את הטבע

ביאור הענין הוא: באותה מידה רעה שאדם
נברא בה הוא מעצמו אינו יכול להתחזק
כנגדה, והקב"ה גם לא דורש ממנו שיתחזק
בעצמו, כי האהבה הרעה הזו שיש לו היא כל
היסוד של תיקון נפשו, והקב"ה נתן לו את
המידה הזו כדי שיגיע ממנה לשלימות, דהיינו
שיגיע למציאות אין - זה לעומת זה - כמו
שהחכמה מאין כך הבורא עולמים הוא אין.
וע"י שיראה שאינו יכול להתגבר לולי עזרת ה'
יראה שהוא בעצמו אין, ושיש כח בלתי מושג
המנחה אותו. ולמרות שכח זה הוא נעלם מכל,
"השכל הנעלם מכל רעיון", ע"י שיגיע לבחינת
אין יחיה עם האין המקיים אותו.

להכרה זו הוא מגיע ע"י שרואה בעצמו
שאין יכול לעמוד נגד הכח הרע שהוא
התפקיד שלו בעולם, כי בענין זה הרבש"ע
הוא השליט. ועל כן דוד המלך ביקש
"הוציאה ממסגר נפשי", הנפש שלו אסורה
במסגר והוא ביקש מהרבש"ע שיוציא אותו
מן ההסגר. במידה זו האדם לא יכול להתחזק
מעצמו כי מדה רעה זו היא האדם בעצמו,
ובה ניכר ההבדל בין הרבש"ע ובין האדם.
ואף דוד המלך אחר שהרג את יצרו היה
נדמה לו שהוא חי עם אהבת הבורא ואינו
צריך לסיבה שתמנע אותו, גם הוא לא היה
יכול לעמוד בנסיון. בשביל התפקיד שעל
האדם למלא הוא מקבל אהבה טפילה של
מדה רעה, בכדי שיגיע ממנה לאהבה
אמיתית. כנגד האהבה הטפילה הזו הוא לא
יכול להתחזק מעצמו, כי לא הוא השליט,
השליט הוא האחד, שהוא יחיד בעולמו,

שיחת קודש ממורנו ורבנו זיע"א



המשך מעמ' קודם

414

לאהבה, ואהבה מביאה ליראת הרוממות מאין סוף, כאשר הוא נמנע מחמת יראת העונש. האהבת הטבע נחלפת לאהבת אין סוף, ואחרי שקיבל אהבה אין סוף מתחלפת האהבה או היראה ליראת הרוממות מאין סוף. ואם כן, התכלית של האדם היא שיבחין מהו היסוד שלו, ואחר שמכיר את היסוד שלו הוא מבחין שהוא בהסגר, כמו שדוד המלך אמר "הצילני מרודפי כי אמצו ממני" "הוציאה ממסגר נפשי", וכשמבחין שהוא בהסגר הוא צועק: "גועלד", "הצילני". ואחר שצועק "הצילני" ונושע, באותו רגע הוא חי ביסוד נעלם מתוך הכרת היסוד שלו, כי מי הציל אותו? כח נעלם! השכל הנעלם מכל רעיון. באותו רגע הוא חי בטמיר ונעלם, כמו הרבש"ע בעצמו שהוא טמיר ונעלם. בבחינת פה אל פה אדבר בו.

כל אדם יכול להתחזק באותו רגע. הכעס, הגנב, השודד. אם הוא רק רוצה להתחזק הוא יכול להתחזק. כי אין הקב"ה בא בטרפוניה עם בריותיו, ובהכרח הוא שולח לו סיבה להחליש את הרע, אז הוא מבחין שהמידה הרעה כבר לא בוערת בו. וכאשר הוא מקבל את כח הבחירה הוא מבחין שיש בו כח המחיה אותו, כי מאחר שהוא חי במידה הרעה שלו ומכיר בה, הוא מתבונן איך הצליח להתחזק? הוא מוכרח לראות שיש כח נעלם המקיים אותו, והוא מתחיל להאמין. באותו רגע אף אחד לא יכול לקחת ממנו את האמונה ולומר שאין בו כח הנעלם מכל, שהוא בעל הכרם שלו.

הרע שלו, ואם כן הוא ידע שיש בכוחו להתחזק, ואם אז לא התחזק - על זה הוא נענש. לעולם הוא לא נענש על מה שאח"כ נכשל, רק על מה שלא התחזק כדי שלא יכשל. אחרי שלא התחזק הרבש"ע לקח ממנו את כח הבחירה והוא חוזר בחזרה לטבעו, עכשיו הוא שוב אותו גנב שאינו יכול להתנגד נגד טבעו. אחרי שהוא הולך לגנוב הוא נכנס חזרה לתוך האש של המידה הרעה שלו שאי אפשר לו לעמוד כנגדה. ועל כן אין הקב"ה מעניש אותו על מה שגנב כי על זה הוא לא יכול להתגבר, רק קודם לכן בשעה שניתנה לו הבחירה הוא יכל להתגבר ולבחור בטוב. ועל זה הוא נענש, על כך שבאותה שעה שיכל למנוע מעצמו מליפול שוב לטבע הגניבה הוא לא התגבר.

ה

זה שאמרנו בתחילה שכאשר האדם מתחיל בעבודה הוא נהיה טמיר ונעלם. כי האדם הזה שחי בבחינה של הבחירה, דהיינו שמכיר את היסוד שלו שאינו יכול להתחזק, והנה הוא מבחין שהוא יכול להתחזק, הוא מתחיל להבין מי הוא הפועל בו. ו"מבשרי", לפי המדריגה שלי במידה רעה שלי אינני יכול להתחזק, ואם כן איך אני מתחזק, מזה "אחזה אלוקה" - שהוא הביא לי את הסיבה. האדם הזה חי במציאות של הטמיר ונעלם המקיים אותו, בשכל הנעלם מכל רעיון, בבחינת "מה אני בורא אף אתה בורא".

ואחר שהבחין בסיבה המונעת אותו מלחטוא הוא מקבל יראת העונש, ומכחה הוא נמנע מלפעול את פעולת הרע. וכיון שיראה מביאה

המשך פנצצים יקרים

ועתה הנה הבאתי את ראשית פרי האדמה אשר נתתה לי ה' (כז, י) אמרו חז"ל אדם רואה את ראשית פרי עמלו ותאב לאוכלו באה יצר הכרת המזב ואומר לפרי הראשון תכרוך "גמי" ר"ת גדולים מעשה ה' ותביאם כביכורים מרם יכשל ח"ו במחשבת זדון של כוחי ועוצם ידי עשה לי זאת... (מדרש אור חדש) אשר קרך בדרך (כה, יח) מוסבר בחסידות שתוכנה של קליפת עמלק הוא הקרירות "אשר קרך בדרך" שלא להתפעל ולהתעורר מאלקות. ביטולה של קליפה זו באה באמצעות קבלת עול.
(ביאורים לפרש"י מאדמו"ר מלובביץ)

שהשמחה במעונם



הר"ר מרדכי ליברמן ומשפ' להולדת הנכד
משפ' קירשנבוים להולדת הנכד
הר"ר שמואל ליברמן ומשפ' להולדת הבן
הר"ר מרדכי קורנפלד ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר מאיר קורנפלד ומשפ' להולדת הבן
הר"ר יחזקאל קיי ומשפ' להולדת הנכד
הר"ר אברהם קיי ומשפ' להולדת הבן
הר"ר יוסף אורלנצ'ק ומשפ' לנישואי הנכדה
הר"ר מרדכי אורלנצ'ק ומשפ' לנישואי הבת
הר"ר חיים גולדרינג הי"ו לנישואי הבן
הר"ר צבי ראנד ומשפ' לנישואי הבת
הבה"ח רפאל גולדרינג לנישואיו

יו"ל ע"י
מערכת החברותא
רח' עדני 3

02 - 5829688 ☎

02 - 5325477 פקס:

ת.ד. 5080

ירושלים 91050

ההרשמה לנסיעה למירון לראש השנה

אצל משפ' גולדשטיין 02 - 5380944

כוס תנחומים

למשפחת מן הי"ו

על פטירת ראש משפחתם החבר הותיק
הרה"ח ר' שלמה ב"ר אברהם ז"ל
ת. נ. צ. ב. ה

לעילוי נשמת

ר' יוסף ב"ר יעקב דב פלדמן ז"ל
ת. נ. צ. ב. ה.

לעילוי נשמת מוה"ר ר' אשר ב"ר אריה מרדכי צ"ל זו"ע